

บทที่ 3

วิธีการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเพื่อศึกษาระดับการปฏิบัติงานตามกระบวนการบริหารงานบุคลากร ของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในจังหวัดยะลา เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) ในบทนี้จะกล่าวถึงประชากร เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การสร้างเครื่องมือในการวิจัย วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล และสถิติที่ใช้ในการวิจัย ซึ่งจะกล่าวในรายละเอียดต่อไป

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในจังหวัดยะลา จำนวน 224 คน จากสถานศึกษา 224 โรง
2. กลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในจังหวัดยะลา ซึ่งดำเนินการตามขั้นตอน ต่อไปนี้

2.1 กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้สูตร ยามานะ (Yamane, 1973 : 727-728)

$$n = \frac{N}{1 + Ne^2}$$

เมื่อ

N = ขนาดกลุ่มประชากร

n = ขนาดกลุ่มตัวอย่าง

e = ความคลาดเคลื่อนของกลุ่มตัวอย่างที่ยอมรับได้ (.05)

แทนค่า

$$\begin{aligned} n &= \frac{224}{1+224(0.05)^2} \\ &= 143.59 \end{aligned}$$

ในการวิจัยครั้งนี้ ใช้กลุ่มตัวอย่าง 144 คน

2.2 เมื่อได้ขนาดของกลุ่มตัวอย่างแล้ว ใช้วิธีสุ่มแบบชั้นภูมิอย่างเป็นสัดส่วน โดยเทียบสัดส่วนกลุ่มตัวอย่างจากประชากรในแต่ละขนาดสถานศึกษา ดังตาราง 1

ตาราง 1 จำนวนประชากรกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามขนาดของสถานศึกษา

ขนาดสถานศึกษา	จำนวนสถานศึกษา	สถานศึกษากลุ่มตัวอย่าง
ขนาดเล็ก	40	26
ขนาดกลาง	98	63
ขนาดใหญ่	86	55
รวม	224	144

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) โดยผู้วิจัยสร้างขึ้นโดยอาศัยแนวคิดจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง แบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 แบบสอบถามแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) โดยแยกเป็นคำถามเกี่ยวกับการบริหารงานบุคลากรในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน 4 ด้าน จำนวน 49 ข้อ คือ การสรรหาบุคลากร จำนวน 18 ข้อ การพัฒนาบุคลากร จำนวน 10 ข้อ การธำรงรักษามูลค่า จำนวน 9 ข้อ และการประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากร จำนวน 12 ข้อ โดยแบบสอบถามมีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ตามหลักการของลิเคิร์ต (Likert's Rating Scale) โดยพิจารณาข้อความในแต่ละข้อว่า ผู้บริหารสถานศึกษาปฏิบัติงานตามกระบวนการบริหารงานบุคลากร อยู่ในระดับใด

5 หมายถึง มีการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมากที่สุด หรือมีการปฏิบัติงานร้อยละ 80 ขึ้นไป

4 หมายถึง มีการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมาก หรือมีการปฏิบัติงานร้อยละ 60-79

3 หมายถึง มีการปฏิบัติงานอยู่ในระดับปานกลาง หรือมีการปฏิบัติงานร้อยละ 40-59

2 หมายถึง มีการปฏิบัติงานอยู่ในระดับน้อย หรือมีการปฏิบัติงานร้อยละ 20-39

1 หมายถึง มีการปฏิบัติงานอยู่ในระดับน้อยที่สุด หรือมีการปฏิบัติงานต่ำกว่าร้อยละ 20

ตอนที่ 3 ปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการปฏิบัติงานตามกระบวนการบริหารงานบุคลากรของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นคำถามปลายเปิด

การสร้างเครื่องมือในการวิจัย

ผู้วิจัยสร้างเครื่องมือเพื่อการวิจัยครั้งนี้ โดยดำเนินการตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ศึกษารายละเอียดเกี่ยวกับการบริหารงานบุคลากรของผู้บริหารในสถานศึกษา
ขั้นพื้นฐาน จากตำรา เอกสาร วารสาร สิ่งตีพิมพ์ และงานวิจัยต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง และศึกษาวิธีการ
สร้างแบบสอบถาม ภายใต้อุปสรรคของการวิจัย คือ การสรรหาบุคลากร การพัฒนาบุคลากร การ
ธำรงรักษาบุคลากร และการประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากร

2. นำแบบสอบถามที่สร้างเสร็จเรียบร้อยแล้วเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อ
พิจารณาตรวจสอบแล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

3. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้วไปให้ผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน เพื่อพิจารณาตรวจสอบ
ความเที่ยงตรงตามเนื้อหา (Content Validity) ความถูกต้องเหมาะสม ความครอบคลุม และให้
คำแนะนำสิ่งที่ควรปรับปรุงแก้ไขให้ถูกต้องสมบูรณ์ยิ่งขึ้น โดยใช้ดัชนีความสอดคล้องระหว่าง
ข้อคำถามนั้นกับประเด็นหลักของเนื้อหา ตามวิธีการของ โรวินเนลลี และแฮมเบิลตัน (Rovinelli and
Hambleton, 1978 : 34-37 อ้างถึงใน พวงรัตน์ ทวีรัตน์, 2540 : 117) ปรากฏว่าข้อคำถามทุกข้อได้
ค่าดัชนีความสอดคล้อง .80 ขึ้นไป

4. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อตรวจสอบ
ความถูกต้องอีกครั้ง

5. นำแบบสอบถามที่แก้ไขปรับปรุงครั้งสุดท้าย ไปทดลองใช้ (Try Out) กับผู้บริหาร
สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 30 คน ที่ไม่เป็นกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย

6. นำแบบสอบถามที่ทดลองใช้มาตรวจให้คะแนน และหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability)
โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีการของครอนบัก (Cronbach, 1990 :
204 อ้างถึงใน พวงรัตน์ ทวีรัตน์, 2540 : 125-126) ได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ .8835

7. นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบคุณภาพแล้ว มาตรวจสอบปรับปรุงอีกครั้งหนึ่ง
แล้วนำแบบสอบถามที่สมบูรณ์แบบไปใช้ในการเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัยต่อไป

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยมีวิธีการดังนี้คือ

1. ขอนหนังสือแนะนำตัวผู้วิจัยและขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย จากภาค
วิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี ถึง
ผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในจังหวัดยะลา เพื่อขอความร่วมมือในการวิจัย

2. ผู้วิจัยส่งแบบสอบถาม จำนวน 144 ชุด ถึงผู้บริหารสถานศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

โดยตรง พร้อมขอความร่วมมือส่งแบบสอบถามคืนผู้วิจัย ณ สำนักงานของผู้วิจัย ภายใน 10 วัน นับตั้งแต่ได้รับแบบสอบถาม

3. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ได้รับคืนมา ตรวจสอบความถูกต้องและความสมบูรณ์ เพื่อนำไปตรวจให้คะแนนและวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อได้ข้อมูลครบถ้วนตามที่ต้องการแล้ว ผู้วิจัยจะดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS for WINDOWS Version 11 ซึ่งดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. แบบสอบถามตอนที่ 1 เกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ทำการวิเคราะห์โดยแยกข้อมูลตามประสบการณ์ทางการบริหารของผู้บริหาร และขนาดสถานศึกษา โดยวิธีการหาค่าร้อยละและบรรยายประกอบตาราง

2. แบบสอบถามตอนที่ 2 วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับระดับปฏิบัติงานตามกระบวนการบริหารงานบุคลากรของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในจังหวัดยะลา โดยวิธีหาค่าเฉลี่ยเลขคณิต (Arithmetic Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) เป็นรายด้านและรายชื่อเพื่อต้องการทราบระดับการปฏิบัติงานตามกระบวนการบริหารงานบุคลากรของผู้บริหาร เมื่อหาค่าได้แล้วนำไปแปลผลโดยใช้เกณฑ์สัมบูรณ์ (Absolute Criteria) ตามแนวทางของเบสต์ (Best, อ้างถึงใน วัน เดชพิชัย 2535 : 531-532) ซึ่งแบ่งคะแนนเป็นช่วง ๆ มีความหมาย ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.51 – 5.00 หมายถึง มีความว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.51 – 4.50 หมายถึง มีความว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 2.51 – 3.50 หมายถึง มีความว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51 – 2.50 หมายถึง มีความว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.50 หมายถึง มีความว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อยที่สุด

3. หาค่าการทดสอบที (t-test) เพื่อเปรียบเทียบการปฏิบัติงานตามกระบวนการบริหารงานบุคลากรของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในจังหวัดยะลา จำแนกตามประสบการณ์ทางการบริหารของผู้บริหาร

4. หาค่าการทดสอบเอฟ (F-test) เพื่อเปรียบเทียบระดับการปฏิบัติงานตามกระบวนการบริหารงานบุคลากรของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในจังหวัดยะลา จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา โดยการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) หากพบว่ามี ความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติจะทำการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ย เป็นรายคู่ โดยใช้การเปรียบเทียบ พหุคูณตามวิธีของ เชฟเฟ่ (Scheffe's Method)

5. แบบสอบถามปลายเปิด (Open Ended Questionnaire) เพื่อรวบรวมปัญหาและข้อเสนอแนะของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับการปฏิบัติงานตามกระบวนการบริหารงานบุคลากรของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในจังหวัดยะลา นำมาวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) โดยการประมวลความคิดเห็นและแจกแจงความถี่สูงสุดในแต่ละด้าน แล้วนำเสนอข้อมูลเป็นความเรียง

สถิติที่ใช้ในการวิจัย

1. สถิติที่ใช้ในการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ

1.1 หาค่าความเที่ยงตรงตามเนื้อหา และ โครงสร้าง (Content Validity) ของแบบสอบถามโดยใช้สูตรของโรวินELLI และแฮมเบิลตัน (Rovinelli and Hambleton, อ้างถึงใน พวงรัตน์ ทวีรัตน์, 2540 : 117)

$$IC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ IC แทน คำนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับเนื้อหา

$\sum R$ แทน ผลรวมคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด

N แทน จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

1.2 หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยวิธีสัมประสิทธิ์แอลฟา (α - Coefficient) ของครอนบัค (Cronbach, อ้างถึงใน พวงรัตน์ ทวีรัตน์, 2540 : 125-126)

$$\alpha = \frac{n}{n-1} \left(1 - \frac{\sum S_i^2}{S^2} \right)$$

เมื่อ α แทน ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม

n แทน จำนวนข้อของแบบสอบถาม

S_i^2 แทน ค่าความแปรปรวนของแบบสอบถามแต่ละข้อ

S^2 แทน ค่าความแปรปรวนของแบบสอบถามทั้งฉบับ

2. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

2.1 หาค่าความถี่ (Frequency)

2.2 หาค่าร้อยละ (Percentage) โดยใช้สูตรดังนี้

$$\text{ร้อยละของรายการใด} = \frac{\text{ความถี่ของรายการนั้น} \times 100}{\text{ความถี่ทั้งหมด}}$$

2.3 หาค่าเฉลี่ย (Mean) ใช้สูตรดังนี้ (Ferguson, 1990 : 68)

$$\bar{X} = \frac{\sum x}{n}$$

เมื่อ \bar{X} แทน คะแนนเฉลี่ย

$\sum x$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมด

n แทน จำนวนข้อมูล

2.4 หาค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) โดยใช้สูตรของเฟอร์กูสัน(Ferguson, อ้างถึงใน บุญเรียง ขจรศิลป์, 2542: 41)

$$S.D. = \sqrt{\frac{n \sum x^2 - (\sum x)^2}{n(n-1)}}$$

เมื่อ S.D. แทน ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน

n แทน จำนวนข้อมูลทั้งหมด

x แทน ค่าของคะแนนแต่ละตัว

$\sum x$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมด

$\sum x^2$ แทน ผลรวมของคะแนนยกกำลังสอง

2.5 การทดสอบค่าที (t-test) เพื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างที่มี 2 กลุ่ม กรณีความแปรปรวนของประชากรเท่ากัน ($\sigma_1^2 = \sigma_2^2$) ใช้สูตร t - Pooled Variance ดังนี้ (Guilford, J.P. and Fruchter, Benjamin, อ้างถึงใน ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ, 2540 : 243 - 246)

$$t = \frac{(\bar{x}_1 - \bar{x}_2)}{\sqrt{S_p^2 \left[\frac{1}{n_1} + \frac{1}{n_2} \right]}}$$

$$\text{เมื่อ } S_p^2 = \frac{(n_1 - 1)S_1^2 + (n_2 - 1)S_2^2}{n_1 + n_2 - 2}$$

โดย $df = n_1 + n_2 - 2$

เมื่อ t แทน ค่าสถิติในการแจกแจงแบบ t

\bar{x}_1 แทน ค่าเฉลี่ยของกลุ่มที่ 1

\bar{x}_2 แทน ค่าเฉลี่ยของกลุ่มที่ 2

S_1^2 แทน ค่าความแปรปรวนของกลุ่มที่ 1

S_2^2 แทน ค่าความแปรปรวนของกลุ่มที่ 2

n_1 แทน จำนวนกลุ่มตัวอย่างของกลุ่มที่ 1

n_2 แทน จำนวนกลุ่มตัวอย่างของกลุ่มที่ 2

2.6 การทดสอบค่าเอฟ (F-test) ด้วยการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One Way ANOVA) ระหว่างค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างที่มีมากกว่า 2 กลุ่ม โดยใช้สูตร ดังนี้ (Hinkle, Wiersma and Jurs, 1982 : 261)

$$F = \frac{MS_B}{MS_w}$$

เมื่อ F แทน ค่าสถิติในการแจกแจงแบบเอฟ (F - Distribution)

MS_B แทน ความแปรปรวนระหว่างกลุ่ม

MS_w แทน ความแปรปรวนภายในกลุ่ม

2.7 การเปรียบเทียบพหุคูณ เมื่อพบว่าค่าเฉลี่ยแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติโดยใช้วิธี
การของ เชฟเฟ้ (Scheffe's Method) ใช้สูตรดังนี้ (Hinkle, Wiersma and Jurs, 1982 : 266)

$$F = \frac{(\bar{x}_1 - \bar{x}_2)}{MS_w \left\{ \frac{1}{n_i} + \frac{1}{n_j} \right\} (k - 1)}$$

เมื่อ	F	แทน	ค่าสถิติในการแจกแจงแบบเอฟ
	\bar{X}_1, \bar{X}_2	แทน	ค่าเฉลี่ยของข้อมูลกลุ่มตัวอย่างที่นำมาเปรียบเทียบ
	MS_w	แทน	ความแปรปรวนภายในกลุ่ม
	n_i, n_j	แทน	ขนาดของข้อมูลกลุ่มตัวอย่างที่นำมาเปรียบเทียบ
	k	แทน	จำนวนกลุ่มที่ศึกษา